

Autisme Spectrum Stoornis (ASS)

Leerlingen met ASS kunnen moeite hebben met communicatie, sociale interactie, flexibiliteit in denken/handelen en het filteren/integreren van informatie.

ASS komt voor op alle niveaus van verstandelijk functioneren. De intelligentie beïnvloedt wel sterk de communicatieve en compenserende mogelijkheden.

ASS kent een aantal kenmerken, maar elke leerling met ASS heeft een sterk eigen profiel en vraagt een aangepaste aanpak.

Mogelijke sterke kanten

- Heeft oog voor detail (merkt kleine foutjes/veranderingen op)
- Weet soms heel veel over één bepaald onderwerp
- Is soms verbazend goed in bepaalde vakken
- Sterk georiënteerd op eigen interessegebieden
- Kan analytisch denken
- Kan veel feiten onthouden en (letterlijk) herhalen
- Heeft een goed visueel/fotografisch geheugen
- Houdt zich doorgaans strikt aan regels
- Heeft een groot gevoel voor rechtvaardigheid

Mogelijke struikelblokken

- Verminderde flexibiliteit in denken en doen
- Dingen letterlijk interpreteren
- Context blindheid: ze interpreteren iets op één manier zonder rekening te houden met de context
- Verstaan non-verbale signalen en lichaamstaal onvoldoende
- Hoofd- van bijzaken onderscheiden
- Snel zintuiglijk overprikkeld
- Zelf storend geluid produceren in stresssituaties
- Kunnen moeilijk kiezen
- Moeite met plannen en organiseren

<ul style="list-style-type: none"> - Is meestal erg trouw, eerlijk en plichtsbewust - Is rechteit - Speelt en werkt prima alleen - Heeft een bijzondere vorm van humor - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Zwakker empathisch vermogen - Samenwerken in groep - Ongestructureerde situaties als speeltijd zorgen voor stress - Moeite met onvoorziene/ ongeplande situaties - Oogcontact en fysieke nabijheid kunnen blokkerend werken
---	---

Wat werkt?

Eenvoudige en heldere taal

- Concreet taalgebruik: 'Ik wil dat jij nu gaat zitten'
- Gebruik geen negatieve zinnen, zeg niet: "Niet met potlood schrijven", maar zeg: 'Schrijf met pen'
- Stel enkelvoudige, gesloten vragen
- Duidelijke, korte zinnen met een concrete opdracht: "Jan, kom nu aan het bord"
- Vertraag je communicatiesnelheid en herhaal identiek
- Gebruik concrete tijdsaanduidingen: "Als het belt", "Als deze oefening af is"
- Vul figuurlijk taalgebruik aan met de letterlijke betekenis: "Was je handen in het toilet, dus aan de wastafel bij de toiletten"

Klasorganisatie

- Agenda gebruiken om planmatig te werken
- Geef geen belangrijke informatie tijdens het klaarnemen of wegsteken van materiaal

- Geef meer bedenktijd. Door dat ze moeten zoeken naar de context zijn ze trager dan hun klasgenoten
- Septemberbenadering: gemaakte afspraken het hele schooljaar lang herhalen
- Geef de leerling een plaats in de klas met weinig prikkels
- Kondig een verandering tijdig aan 'Volgende week komt een stagiaire les geven'
- Toets zelf af of er hulp nodig is
- Geef een beperkt aantal concrete keuzemogelijkheden bij een vrije opdracht
- Zorg voor een duidelijke taakverdeling en goede ondersteuning bij groepswerk
- Blok een discussie in een klassituatie af, leg eventueel een later moment vast om met de leerling in gesprek te gaan
- Vul lege en vrije momenten zoveel mogelijk op
- Bied mogelijkheid tot time-out aan

Wat helpt bij het studeren

- Zorg voor goed gestructureerde cursussen mét overzichtelijke inhoudstafel
- Bied ingevulde cursussen aan
- Duid de kernleerstof aan
- Zorg voor hulpkaarten
- Duidelijke, concrete en schriftelijke omschrijving van wat je verwacht voor een toets/examen
 - Leerstofoverzichten
 - Overzicht van 'kennen' en 'kunnen'

- Duidelijke, concrete en schriftelijke taakomschrijving (wat, hoeveel pagina's, wanneer afgeven,...)
- Geef bij taak een schriftelijke taakomschrijving (wat, hoeveel, ...) mét een duidelijke deadline, eventuele tussen deadlines bij grote opdrachten

Wat helpt tijdens toetsen / examens

- Overzichtelijke examens/toetsen zonder overbodige illustraties
 - Concrete en duidelijke vragen (zien geen context!)
 - Enkelvoudige vragen stellen
 - Vragen scheiden door een streep
 - Vraag en antwoord op hetzelfde blad laten noteren
 - Kernwoorden in de vraag vetgedrukt
 - Puntenverdeling vermelden
 - Lijntjes om te antwoorden komen overeen met de lengte van het verwachte antwoord (geen stippellijnen)
- Laat gebruik van oordopjes toe
- Organiseer eventueel een 'zorgklas' om examens af te leggen